

Jelena Simić*

PROF. DR JAKOV RADIŠIĆ (1931–2022)

S velikom tugom dočekala nas je vest da je 7. oktobra 2022. godine preminuo naš uvaženi i dragi profesor Jakov Radišić. Svojim radom obeležio je brojne institucije, a kolektivu Pravnog fakulteta Univerziteta Union u Beogradu priključio se 2003. godine kao profesor na predmetima Obligaciono pravo i Medicinsko pravo.

Profesor Jakov Radišić je rođen 1931. godine u selu Likodra, kod Krupnja. Gimnaziju je pohađao u Loznici i Valjevu. Na Pravnom fakultetu u Beogradu diplomirao je 1956, a doktorsku disertaciju na temu *Državna socijalistička svojina u SSSR* odbranio je 1962. godine. Radio je najpre kao asistent u Institutu za uporedno pravo u Beogradu i u Institutu za međunarodni radnički pokret. Potom, kao nastavnik u svim zvanjima – docent, vanredni i redovni profesor – predavao je na Pravnom fakultetu u Nišu i Pravnom fakultetu u Kragujevcu, a kao naučni savetnik radio je u Institutu društvenih nauka u Beogradu. Od 2003. godine predavao je na Pravnom fakultetu Univerziteta Union u Beogradu.

Kao naučni stipendista i gostujući profesor, u više navrata boravio je na Pravnom fakultetu Univerziteta u Getingenu i u Institutu za medicinsko pravo u Getingenu. Osnivači i tadašnji direktori Instituta za medicinsko pravo prof. dr. iur. dr. h. c. mult. Erwin Deutsch i prof. dr. iur. h. c. mult. Hans-Ludwig Schreiber, čuveni profesori medicinskog prava, bili su bliski prijatelji i saradnici profesora Radišića. Profesor je bio i dopisni član Nemačkog društva za medicinsko pravo, a suosnivač je i prvi predsednik Jugoslovenskog udruženja za medicinsko pravo. Prvi udžbenik medicinskog prava na prostorima bivše Jugoslavije objavio je profesor Jakov Radišić u izdanju Pravnog fakulteta Univerziteta Union u Beogradu.

U dugu i bogatu karijeru stao je veliki broj objavljenih naučnih monografija, naučnih radova, zbornika koje je uredio i predavanja održanih širom Srbije. Od inostranih stipendija za stručno usavršavanje koje je dobio, izdvajaju se stipendija Fondacije *Alexander von Humboldt Stiftung Bonn* i stipendija *Max Planck Gesellschaft München*.

* Vanredna profesorka, Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu; e-mail: jelena.simic@pravnofakultet.rs. Govor sa Komemorativnog skupa održanog 25. oktobra 2022. godine na Pravnom fakultetu Univerziteta Union u Beogradu.

Težišna područja naučnog rada profesora Radišića bila su obligaciono i medicinsko pravo, a njegova glavna objavljena dela su: *Naknada štete i problem tzv. prestignutog hipotetičkog kauzaliteta* (1969), *Garancija za trajan kvalitet i odgovornost za štetu od stvari sa nedostatkom* (1972), *Imovinska odgovornost za štetu izazvanu motornim vozilom* (1976), *Imovinska odgovornost i njen doseg* (1979), *Profesionalna odgovornost medicinskih poslenika* (1986), *Predugovorna odgovornost* (1991), *Medicinsko pravo* (2004), *Obligaciono pravo – opšti deo* (1979). Prošle godine objavljeno je čak 14. izdanje njegovog udžbenika *Obligaciono pravo – opšti deo*.

Svojim predavanjima na predmetima Obligaciono pravo i Medicinsko pravo, profesor Radišić je uticao na pravničko formiranje nekoliko generacija studenata Pravnog fakulteta Univerziteta Union u Beogradu. Neobično strpljenje pokazivao je u radu sa studentima svih nivoa studija. Pod njegovim mentorstvom, na Pravnom fakultetu Univerziteta Union u Beogradu odbranjeno je osam specijalističkih radova iz medicinskog prava, a čast da bude moj mentor imala sam i lično, i to dva puta, najpre prilikom pisanja magistarskog rada, a potom i prilikom pripreme doktorske disertacije.

Početni strah i strepnja koje sam osećala prilikom upoznavanja profesora s vremenom su, uz rad sa njim, iščezli i pretvorili se u ogromnu zahvalnost za pruženu priliku da naučno stasavam pod njegovim mentorstvom. Sećam se da je jedno od njegovih prvih pitanja na razgovoru u vezi s odabirom teme za magistarski rad bilo koje pisce čitam i jesam li pretplaćena na neke književne novine?

Njegova ljubav prema književnosti, ali prevashodno prema pisanoj reči, mogla se osetiti u svakoj njegovoj rečenici. Kratke, jasne, jezgrovite rečenice nizao je u svojim pravničkim tekstovima, ne ostavljajući prostora za bilo kakve nejasnoće i nedoumice.

S koliko je pažnje merio svaku svoju reč može se videti čak i u predgovoru udžbenika *Obligaciono pravo – opšti deo* gde profesor Radišić ovako piše:

„Trudio sam se da materiju izlažem običnim rečima koje su svakome razumljive, smatrajući da jezik ne kvari nauku, već nauka jezik. U pravničkom umenju, o kome je ovde reč, ima mnogo suve logike, koja se pretvara u još suvlja nadmudrivanja. Takva suvoparna materija nema mnogo izgleda da veže za sebe pažnju čitaoca, a kamoli da mu pranja za dušu i ostaje u pamćenju. Da bi je učinio iole primamljivom, nastojao sam koliko toliko da pišem živim jezikom. Vodio sam računa o tome da pored oduševljenja za vlastiti duhovni život treba imati i oduševljenje za one koje pisac želi naučiti da duhovno žive.”¹

1 Radišić, J., 2019, *Obligaciono pravo – opšti deo*, 13. izd., Centar za publikacije Pravnog fakulteta, Niš.

Za greške u izboru reči ili zapete na pogrešnim mestima nije imao razumevanje, kao ni za površan pristup učenju i radu. Podjednako snažno nije imao razumevanja ni za političke tokove i razvoj Srbije, pa je često govorio da je on samo fizički prisutan u Srbiji, dok su njegov um i celo njegovo biće u Nemačkoj.

I zaista, tako je i izgledao, kao da plovi iznad svega onog ružnog i prostog što nas je okruživalo. Svesno je prihvatao da bude po strani zato što je umeo da sagleda i vidi mnogo više i dalje od onih koji su bili u prvim redovima. Njegov slojevit karakter krasile su brojne vrline, no skromnost, disciplina i posvećenost naučnom radu najčešće se mogu čuti uz pomen njegovog imena.

Imati takvog čoveka za profesora, mentora, saradnika, kolegu i prijatelja bila je zaista velika privilegija koje možda i nismo bili uvek svesni. Mi ga na fakultetu nismo zaboravili i nećemo nikada. Ostaće da živi kroz knjige koje je pisao, predavanja koja je održao, ali i kroz preko dve stotine poklonjenih knjiga biblioteci našeg fakulteta, pravnih naslova na nemačkom i ruskom jeziku, koje ostaju da služe svim budućim generacijama pravnika.

Neka mu je večna slava i hvala mu.